

اثرات خراش دهی مکانیکی، شیمیایی و سرمادهی بر جوانه زنی بذر دو گونه وحشی بادام (*Prunus scoparia* and *Prunus webbii*)

حیدری، مختار و مجید راحمی

به ترتیب دانشجوی دکترا و استاد بخش باغبانی دانشگاه شیراز

الوک (*Prunus Scoparia*) و ارژن (*Prunus webbii*) دو گونه وحشی بادام هستند که بطور طبیعی در ایران رویش می‌یابند و می‌توان از این دو گونه در برنامه‌های بهنژادی بادام و یا بعنوان پایه استفاده نمود. بذور هر دو گونه دارای رکود بوده و جوانه‌زنی ضعیف یکی از مسائل مهم در تکثیر این گونه‌ها می‌باشند. در دو آزمایش جداگانه اثرات خراش‌دهی (فرو بردن در اسید سولفوریک غلیظ بمدت ۰، ۲۰، ۶۰ دقیقه و یا نوک چینی بذر) و سرمادهی بمدت ۰، ۱۵، ۳۰، ۴۵ روز بر جوانه‌زنی بذر این دو گونه مورد بررسی قرار گرفت. هر آزمایش بصورت فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با چهار تکرار (هر تکرار شامل ۵۰ عدد بذر) اجرا گردید و مقایسه میانگین‌ها با استفاده از آزمون دانکن انجام شد. نتایج نشان داد نوک چینی و سرمادهی بمدت ۴۵ روز موجب بیشترین درصد جوانه در گونه *P. scoparia* و *P. webbii* گردید (به ترتیب ۹۶ و ۸۴ درصد)، نیاز سرمادهی برای بذور خراش دهی شده با اسیدسولفوریک بسته به گونه متفاوت بود. تیمار با اسیدسولفوریک بمدت ۲۰ دقیقه و سرمادهی بمدت ۳۰ روز موجب افزایش درصد جوانه‌زنی بذور گونه *P. scoparia* گردید (۷۴/۵ درصد). در گونه *P. webbii* خراش‌دهی با اسید بمدت ۶۰ دقیقه و سرمادهی بمدت ۴۵ روز درصد جوانه‌زنی را تا ۳۷ درصد افزایش داد. نتایج نشان داد قبل از سرمادهی بذر هر دو گونه، حذف مکانیکی اندوکارپ بذر مؤثر از خراش‌دهی با اسیدسولفوریک می‌باشد.